

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

بحران کرونا در آمریکا
و تأثیر آن بر
موقعیت ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری
(۲)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: مرجان شریف زاده

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

- ۲ نکات برجسته
- ۳ مقدمه
- ۳ تأثیر بحران کرونا بر آراء دونالد ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری، مثبت خواهد بود
- ۵ مورد ویژه آراء بی طرف
- ۶ آراء بی طرف، ترامپ و کرونا
- ۶ نتیجه

➤ مبنای استدلال تحلیل گرانی که باور دارند تأثیر بحران کرونا بر موقعیت ترامپ در انتخابات مثبت است یا اینکه بحران کرونا تأثیر منفی بر موقعیت ترامپ در برابر رقیب انتخاباتی ندارد، عمدتاً موارد ذیل است:

- بسته حمایتی دو هزار میلیارد دلاری و تأثیرات تبلیغی مثبت آن
 - ژست‌های رسانه‌ای ترامپ و بزرگ‌نمایی اقدامات به‌عمل آمده
 - حماسه سازی رسانه‌ای از نبرد با ویروس کرونا و معرفی ترامپ به‌عنوان فرمانده جنگ
 - رغبت نداشتن مردم به تغییرات سیاسی به‌خصوص در شرایط بحرانی
 - افزایش علاقه و اعتماد عمومی آمریکایی‌ها نسبت به رؤسای جمهور در شرایط بحرانی
 - اعطای تسهیلات و افزایش خدمات بهداشتی، درمانی و بیمه‌ای
 - بزرگ‌نمایی بیش از حد بحران کرونا و سپس نمایش مدیریت موفق ترامپ در مهار بحران
 - ارجحیت داشتن رئیس جمهور مستقر بر رئیس جمهور تازه‌کار
 - باقی بودن فرصت ورود ترامپ به کمپین‌های انتخاباتی
- آراء بی‌طرف منتظر نتیجه نهایی مقابله ترامپ با بحران کرونا است؛ به طور کلی به نظر می‌رسد آراء مردم به سوی ترامپ متمایل است.
- اگرچه شیوع کرونا در آمریکا، ترامپ و دولت او را با چالش‌های اقتصادی و اجتماعی و مدیریتی جدی مواجه کرد، اما در نهایت نخواهد توانست به عنوان یک متغیر تأثیرگذار منفی در شانس پیروزی او در انتخابات ریاست جمهوری عمل کند.

□ مقدمه

در شماره نخست این پژوهش گفتیم خطمشی‌های دولت ترامپ در مدیریت بحران کرونا، محل تضاد دیدگاه‌های کارشناسانی است که موقعیت ترامپ را برای حضور در انتخابات ریاست جمهوری سوم نوامبر رصد می‌کنند. بر خلاف دیدگاه‌هایی که می‌گویند نحوه مواجهه ترامپ با بحران کرونا، پاشنه آشیل او در انتخابات نوامبر و احتمالاً زمینه‌ساز شکست او در برابر رقیب خواهد شد، تحلیل‌گرانی هم بر این باورند که اتفاقاً سیاست‌گذاری‌ها و اقدامات ترامپ در مقابل این بحران، مقوم جایگاه او در انتخابات پیش رو خواهد بود یا اینکه اساساً بحران کرونا بر موقعیت ترامپ در انتخابات، تأثیری نخواهد گذاشت. در این نوشتار ضمن مطالعه این دیدگاه‌ها، گذری اجمالی بر تأثیر بحران کرونا بر جهت‌گیری آراء بی‌طرف خواهیم داشت و در جمع‌بندی موضوع نیز، نتیجه‌نهایی بحران کرونا بر موقعیت ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری را ارزیابی خواهیم نمود.

□ تأثیر بحران کرونا بر آراء دونالد ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری، مثبت خواهد بود

تحلیل‌گرانی که به دیدگاه فوق باور دارند، چنین استدلال می‌کنند:

۱- تصویب بسته حمایتی دو تریلیون دلاری از سوی کنگره، هم می‌تواند تا حد زیادی عواقب اقتصادی کرونا را مهار کند و هم محبوبیت ترامپ را افزایش دهد. این بسته هم شامل کمک مالی نقدی به بیشتر خانواده‌های آمریکایی می‌شود و هم اعطای وام به کسب‌وکارهای خرد، بیمه بیکاری، وام به شرکت‌های زیان دیده، کمک نقدی به بیمارستان‌ها و ایالت‌های تحت فشار شیوع ویروس کرونا را در بر می‌گیرد. در بخش کمک‌های نقدی این طرح، به مدت سه ماه به افرادی که درآمد سالانه آنها کمتر از ۷۵ هزار دلار است، یارانه نقدی ۱۲۰۰ دلاری و برای فرزندان تحت تکفل آنها ماهانه نفری ۵۰۰ دلار پرداخت خواهد شد. اما نکته قابل توجه، بهره‌برداری آشکار تبلیغی ترامپ از کمک‌های نقدی است. یکی از مقامات ارشد وزارت خزانه‌داری آمریکا اعلام کرده، عبارت «رئیس جمهور دونالد جی. ترامپ» در قسمت پایین سمت چپ تمامی چک‌های ارسالی به افراد بهره‌مند از محرک‌های اقتصادی آمریکا ثبت خواهد شد تا برای نخستین بار نام یک رئیس جمهور روی چک‌های دولت فدرال نقش ببندد.^۱

۲- ترامپ با غنیمت شمردن فرصت بحران کرونا، مقابل دوربین‌ها ژست فعال بودن می‌گیرد و هر روز گزارش‌هایی ارائه می‌کند که باعث افزایش محبوبیت وی شده‌اند. ترامپ هر روز در رسانه‌های آمریکا ظاهر می‌شود، به خوبی مسائل را توجیه و در مورد اقداماتی که انجام می‌دهد بزرگ‌نمایی می‌کند. از این رو فعلاً وضعیت بدی ندارد و مدیریت ناصحیح او، حداقل در بین بخشی از افکار عمومی مدیریت شده است.^۲

از سوی دیگر مدتی است که ترامپ شخصاً جلسات بریفینگ^۳ و پرسش و پاسخ را بر عهده می‌گیرد که اغلب بیش از دو ساعت طول می‌کشند. برخی این رویکرد ترامپ را مفید می‌دانند زیرا شبکه‌های تلویزیونی چاره‌ای به جز انتشار بخشی یا همه جلسات را ندارند و با توجه به اینکه بسیاری از آمریکایی‌ها در خانه هستند و به جزئیات درباره زمان کاهش بحران کرونا گوش می‌کنند، سخنان ترامپ بسیار مورد توجه قرار می‌گیرند.^۴

۱. پایگاه اینترنتی شبکه خبری اقتصاد و بانک ایران؛ <http://www.ibena.ir/>؛ (۱۳۹۹/۱/۲۷)

۲. گفتگوی دکتر «فؤاد ایزدی» تحلیلگر مسائل آمریکا با جام جم آنلاین؛ (۱۳۹۹/۱/۲۴)

۳. ارائه اطلاعات خاصی به مخاطبان به طور موجز، دقیق، روشن و شفاف در حداقل زمان (یک جلسه). سنجر کوه‌رودی؛ احمدرضا؛ بریفینگ چیست؟؛

ماهنامه تدبیر؛ شماره ۹۷؛ ص ۵۷؛ آبان ۱۳۷۸

۴. خبرگزاری ایرنا؛ (۱۳۹۹/۱/۲۴)

۳- ترامپ مترصد است تا کرونا را از تهدید به فرصت تبدیل و خود را "فرمانده دوران جنگ" معرفی کند؛ تک تک جملات ترامپ نشان از تصمیم برای چنین فضا سازی مهمی دارد. او کرونا را «ویروس چینی» معرفی و نبرد با آن را به جنگ تشبیه کرده است. حتی «ویلبر راس» وزیر بازرگانی آمریکا گفته است شیوع کرونا در چین می‌تواند برای اقتصاد آمریکا خوب باشد چراکه به تسریع بازگشت شغل‌ها به آمریکای شمالی کمک خواهد کرد.^۱ ترامپ در جایگاه فرمانده این جنگ، با کمک ثروت و پیشرفت علمی آمریکا، بالاخره مشکل را مهار خواهد کرد و با بازی رسانه‌ای، خود را فرمانده قهرمان این نبرد نشان خواهد داد و خواهد توانست رشد ناگهانی محبوبیتش را رقم بزند و برنده انتخابات شود.^۲

۴- به باور کارشناسان، اغلب مردم عادی حوصله و فرصت آن را ندارند که هر چهار سال یک بار، نظام شناخت سیاسی خود را تغییر دهند. آنها چهار سال پیش به ترامپ با همه بدی‌ها و خوبی‌هایش رأی داده‌اند و لذا به لحاظ ذهن در برابر اطلاعات جدیدی درباره ترامپ که نظم ذهن آنها را به هم بریزد، مقاومت می‌کنند. به بیان ادبیات کمپین، آنها در برابر اطلاعات جدید (دموکرات‌ها) درباره ترامپ بسته و با تعصب رفتار می‌کنند.^۳

۵- واقعیات تاریخی، سیاسی و اجتماعی نشان می‌دهد هرگاه مردم آمریکا درگیر یک بحران گسترده می‌شوند، میزان اعتماد عمومی به رئیس جمهور وقت و حمایت از او به عنوان فرمانده کل قوا، افزایش می‌یابد. بر همین اساس نظرسنجی‌های چند روز اخیر، نشان‌گر آن هستند که محبوبیت ترامپ افزایش یافته و اعتماد آمریکایی‌ها به او بیشتر شده است.^۴ در ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ نیز همین اتفاق روی داد.^۵ پس از حادثه «پرل هاربر» محبوبیت «فرانکلین روزولت» ۱۱ درصد افزایش یافت که ۴۶ هفته نیز ادامه داشت؛ پس از حادثه تسخیر لانه جاسوسی (سفارت آمریکا) در تهران نیز، محبوبیت «جیمی کارتر» به مدت ۳۰ هفته ۱۹ درصد افزایش یافت.^۶

۶- حال که بسته حمایتی دو هزار میلیارد دلاری کمک به بخش درمان و دادن یارانه به مردم به تصویب کنگره رسیده، برای بخش بهداشتی و درمانی کشور هم تسهیلات و کمک‌های ویژه اختصاص خواهد یافت؛ آزمایش پرهزینه بیماری کووید ۱۹ و پیگیری روند درمان برای همه افراد رایگان و دریافت مرخصی برای کارکنان دولتی و غیردولتی، آسان‌تر از قبل خواهد شد؛ حتی وخامت شرایط سبب شده که برخی از مقامات نزدیک به ترامپ از احیای دوباره قانون درمانی دوره پیشین موسوم به «اوباما کر» برای مقابله با ویروس کرونا سخن بگویند.^۷

۷- ترامپ برخلاف دیگر رهبران جهان به دنبال بزرگ‌نمایی بحران کروناسست بیش از آن چیزی که در واقعیت جریان دارد؛ او هر روز به نگرانی‌ها دامن می‌زند و عنوان می‌کند که بیماری کرونا می‌تواند جان ۲۰۰ هزار آمریکایی را بگیرد. اگر ترامپ بتواند در هفته‌های آینده مدیریتی موفق در خصوص کنترل بیماری، کاهش مبتلایان و آمار جان‌باختگان و به خصوص کنترل تأثیر مخرب این بیماری بر وضعیت اقتصادی آمریکا از خود نشان دهد، قطعاً از آن به‌عنوان برگ برنده در انتخابات ماه نوامبر بهره خواهد گرفت.

۱. بی.بی.سی؛ ۱۳۹۸/۱۱/۱۱

۲. مرکز عربی مطالعات و تحقیقات سیاسی؛ پایگاه اینترنتی سلام نو؛ (۱۳۹۹/۱/۶)

۳. دکتر رحمان قهرمان پور؛ ترامپ، کرونا و انتخابات؛ روزنامه اعتماد؛ (۱۳۹۹/۱/۲۵)

۴. گفتگوی دکتر «امیرعلی ابوالفتح» کارشناس و تحلیلگر مسائل آمریکا با دیپلماسی ایرانی؛ (۱۳۹۹/۱/۱۲)

۵. رجوع شود به بخش نخست این پژوهش، صفحه ۴، زیرنویس شماره ۴

۶. دیپلماسی ایرانی؛ (۱۳۹۱/۶/۲۰)

۷. خبرگزاری ایرنا؛ (۱۳۹۹/۱/۴)

۸- اکنون که سلامتی و حفظ جان شهروندان آمریکا بحث اصلی است، شاید جامعه دیگر به بحران اقتصادی ناشی از شیوع کرونا واکنش منفی نشان ندهد. به عبارت دیگر اگر جامعه آمریکا در حالت نرمال و با ثبات قرار داشته باشد، مشکلات اقتصادی همچون بیکاری، رکود، تورم و نظایر آن سبب افزایش نارضایتی‌ها نسبت به دولت وقت می‌شود؛ اما زمانی که موضوع حفظ جان آمریکایی‌ها در میان است، مسائل اقتصادی به حاشیه خواهند رفت. خصوصاً اینکه طبق گفته‌های ترامپ، قرار است به سبب شیوع کرونا، ۲۰۰ هزار آمریکایی جان خود را از دست بدهند. در این صورت احتمال دارد آمریکایی‌ها، حتی با وجود بحران اقتصادی بپذیرند که یک رئیس‌جمهور ولو ناتوان، امور را در دست داشته باشد تا آمریکا از بحران سلامت و حفظ جان خود عبور کند. لذا احتمال دارد حتی اگر بحران اقتصادی در آمریکا، عمیق‌تر از بحران دهه‌های ۲۰ و ۳۰ قرن بیستم و یا بحران سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ میلادی باشد، اما جامعه به این باور برسد که باید کماکان سکان هدایت و مدیریت در دست رئیس‌جمهور باقی بماند. به عبارتی این انتخاب تبعات کمتری نسبت به این دارد که سکان هدایت را به رئیس‌جمهور دیگری بسپارند که به وضعیت اشراف ندارد.^۱

۹- باید به یاد داشت که ترامپ هنوز کمپین انتخاباتی خود را آغاز نکرده و در پی مهار آثار منفی بحران کرونا و پیروزی در رقابت سیاسی است. متحدان ترامپ مدعی هستند که دولت چین دولت‌های دیگر را گمراه کرده، اصرار دارند که رئیس‌جمهور اطلاعات درستی دریافت نکرده، اطرافیان ترامپ فوریت تهدید را به او گوشزد نکرده‌اند یا اینکه ترامپ از افرادی این موضوع را شنیده که نزد او بی‌اعتبار بوده‌اند. آنها مدعی هستند رسانه‌های جناح دموکرات، در ژانویه و فوریه از پرداختن به شیوع ویروس کرونا خودداری کردند اما دونالد ترامپ اقدامات جسورانه‌ای برای محافظت از آمریکایی‌ها انجام و تمام قدرت دولت فدرال را در مسیر مهار شیوع این بیماری قرار داد. سخنگوی کاخ سفید می‌گوید تمام این اقدامات در زمانی صورت گرفت که هیچ تصویری از میزان گسترش و شیوع ویروس کرونا وجود نداشته است.^۲ با شروع تبلیغات، ترامپ قطعاً به طرز بی‌رحمانه‌ای بایدن را تخریب خواهد کرد؛ به ویژه از مسائلی مثل نواری که به تازگی از سوی یک زن علیه بایدن افشا شده نهایت استفاده را خواهد برد.

□ مورد ویژه آراء بی‌طرف

قبل از بررسی چگونگی تأثیرگذاری بحران کرونا بر آراء بی‌طرف، باید متذکر شد که مدیریت بحران کرونا، یکی از چند معیار مهم برای متمایل شدن یا متمایل نشدن آراء مردم به سوی ترامپ است و تنها معیار نیست.

در زمینه جهت‌گیری نهایی آراء مردم در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، دکتر «رحمن قهرمان‌پور» پژوهشگر ارشد حوزه بین‌الملل، تحلیل موشکافانه‌ای ارائه کرده‌اند که خلاصه آن به قرار زیر است:^۳

۱- دموکرات‌ها دو بار تلاش کردند تا ترامپ را استیضاح کنند اما آنها هم حرف شنیدنی ندارند که آراء بی‌طرف، حاضر به شنیدن آن باشند و به آن جذب شوند.

۲- اگرچه «جو بایدن» از نظر اخلاقی و صداقت، امتیازات بیشتری نسبت به ترامپ دارد، اما از نظر رأی‌دهنده مردم برتری محسوسی بر ترامپ ندارد.

۱. گفتگوی دکتر «امیرعلی ابوالفتح» کارشناس و تحلیلگر مسائل آمریکا با دیپلماسی ایرانی؛ (۱۳۹۹/۱/۱۲)

۲. روزنامه اعتماد؛ (۱۳۹۹/۱/۲۵)

۳. دکتر رحمان قهرمان‌پور؛ ترامپ، کرونا و انتخابات؛ روزنامه اعتماد؛ (۱۳۹۹/۱/۲۵)

۳- در انتخابات، آراء بی طرف عموماً دو نامزد را با هم مقایسه و بر اساس آن انتخاب می کنند. ترامپ فعلاً شناخته شده تر و پیامش معتبرتر از پیام «جو بایدن» است؛ زیرا او رئیس جمهور مستقر است.

۴- بایدن اول باید ثابت کند ترامپ رهبری ضعیف است و بعد رأی دهندگان مردد را قانع کند که او لایق تر از ترامپ است و بهتر می تواند کشور را اداره کند.

آراء بی طرف، ترامپ و کرونا

اگر ترامپ از نظر آراء مردد (و نه آراء حامی یا مخالف) در مدیریت بحران کرونا موفق باشد، می تواند در رقابتی نسبتاً آسان جو بایدن را شکست دهد. اما اگر همان عده بر این باور باشند که ترامپ موفق عمل نکرده است در آن صورت احتمالات زیر مفروض است:

۱- ترامپ آنها را قانع کند که او هم مثل سایر رهبران جهان عمل کرده ولی دموکراتها موضوع را سیاسی کرده اند و می خواهند بگویند او موفق نبوده است. در این حالت شانس ترامپ برای برنده شدن مجدد بیشتر است.

۲- ترامپ نتواند آراء مردد را قانع کند که در مدیریت بحران کرونا موفق عمل کرده، اما جو بایدن هم نتواند آراء مردد را قانع کند که بهتر از ترامپ می توانست عمل کند. در این حالت آراء مردد با وجود نارضایتی از ترامپ باز هم به او رأی می دهند چون جو بایدن در مقایسه با ترامپ هنوز امتحان پس نداده است.

۳- ترامپ نتواند آراء مردد را قانع کند که در مدیریت بحران کرونا موفق بوده ولی جو بایدن بتواند رأی دهندگان مردد را قانع کند که اگر رئیس جمهور بود بهتر از ترامپ بحران را مدیریت می کرد؛ در این صورت به دلیل **نظام انتخاباتی الکترونیکی** اهمیت رأی های مردد در ایالت های مردد دو چندان است. پس در این سناریو هم شانس برنده شدن ترامپ بیشتر است.

□ نتیجه

شکی نیست که متغیرهای بسیاری در تعیین میزان شانس ترامپ برای پیروزی در انتخابات ۲۰۲۰ دخیل است که هیچ کس نمی تواند ادعا کند از آنها اطلاعات کافی و درستی دارد.

هرچند شیوع کرونا در آمریکا تلفات جانی زیادی داشته و هرچند اقتصاد آمریکا را دچار افت شدید کرده، ولی به نظر می رسد آنچه که بر میزان آراء ترامپ در انتخابات اثرگذار است، طول مدت زمانی است که بحران در آمریکا ادامه داشته باشد. هر چقدر آمار نهایی مبتلایان و جان باختگان بیماری کووید ۱۹ در آمریکا پایین تر از آمارهای هشدار دهنده قبلی باشد، ترامپ خواهد توانست از این پارامتر، به عنوان یک برگ برنده در انتخابات استفاده کند. اگر وضعیت فعلی تا تابستان، به ویژه پیش از انتخابات آبان ماه مهار شود، بخت با ترامپ خواهد بود؛ اما اگر بحران کرونا در آمریکا طولانی شود و رکود اقتصادی استمرار یابد، از شانس پیروزی ترامپ خواهد کاست؛ ضمن آنکه ترامپ هنوز اهرم های اقتصادی مؤثری در دست دارد. اگرچه انتقادات زیادی به مدیریت ترامپ در بحران کرونا وارد شده، اما او توانسته عملکرد سؤال برانگیز پیشین خود را با برگزاری نشست های خبری روزانه جبران کند و حتی به نحوی مانور دهد که اقدامات مثبت و قابل قبولی انجام داده است. آراء مردد هم، همان گونه که اشاره شد به هر شکل که محاسبه کنیم همراه ترامپ است و در نهایت باید گفت که بحران کرونا هم تنها متغیر تعیین کننده سرنوشت انتخابات نیست و به باور کارشناسان نباید درباره میزان اهمیت آن اغراق کرد. این بحران زمانی در تعیین سرنوشت انتخابات مؤثر است که عملکرد ترامپ شدیداً فاجعه بار باشد یا اینکه «جو بایدن» بتواند عملکرد ترامپ را فاجعه بار جلوه دهد؛ که در آن صورت هم باید دید که آیا بایدن می تواند آن چنان برنامه های قوی تری ارائه کند که مردم را قانع نماید بهترین راه برای بهبود اوضاع تغییر دولت کنونی است؟